

Directivas pertutgant manar las scolas u singulas classas bilinguas en il senn d'ina immersiun parziala

relaschadas dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient
ils 9 da november 2001

Champ d'applicaziun: Questas directivas valan per la scolaziun bilingua en las scolas u classas bilinguas, las qualas divergeschan pertutgant l'urari u la lingua d'instrucziun da las prescripziuns dal plan d'instrucziun.

Definiziun: Il chantun Grischun enconuscha scolas da lingua tudestga, taliana e rumantscha. Tut las scolas publicas dal Grischun èn da princip attribuidas ad in da quests trais „tips fundamentals“.

La scola che vegn numnada per regla „scola rumantscha“ vegn manada da vegl ennà en furma bilingua en il senn d'ina „immersiun totala“. Suenter la scola primara che vegn manada oravant tut en rumantsch (cun pauc tudestg) suonda la scola dal stgalim superiur che vegn manada principalmain en tudestg (cun pauc rumantsch).

Sco mesira per la promoziun da las linguas chantunalas talian e rumantsch èsi sin fundament d'in concept approvà da la regenza pussaivel da far midadas vi dals uraris dals trais „tips fundamentals“. El center da questas midadas stat ina relaziun maschadada da las duas linguas d'instrucziun (linguas chantunalas) en il senn d'ina „immersiun parziala“ durant l'entir temp da la scolaziun obligatoria.

Finamiras:

- La finamira primara da la scolaziun bilingua en las scolas u classas (en il senn d'ina immersiun parziala) è la promoziun da las linguas chantunalas talian e rumantsch.
- Ultra da quai vegn prendì en mira ina cumpetenzza pli auta en il diever da la segunda lingua.

- Principis:**
- Las scolas da lingua tudestga han la pussaivladad d'introducìr ina immersiuin parziala per l'entira scola u per singulas classas.
 - Las scolas da lingua rumantscha e taliana duain vegnir manadas tenor pussaivladad sco scola entira en il senn d'ina immersiuin parziala.
 - Durant l'entir temp da scola obligatori duai vegnir instrui en furma bilingua.
 - Il nivel che duai vegnir cuntanschì a la fin dal temp da scola da savair perfetgamain la lingua principala d'instrucziun duai vegnir mantegnì u augmentà.
 - La repartiziun da l'entira instrucziun en las duas linguas ha da satisfar areguard la dotaziun dal temp e la tschernia dals roms sco er areguard la finamira numnada e la situaziun sociala en il territori cumpiglià da la scola.
- Qualificaziuns:** Las persunas d'instrucziun che han d'instruir en ina scola u en ina classa che vegn manada a moda bilingua (en il senn d'ina immersiuin parziala) han da sa legitimar davart ina qualificaziun suffizienta (nivel da lingua materna) ed èn obligads da sa scolar vinavant en quest rom.
- Autorisaziun:** Il concept previs dals purtaders da scola è d'inoltrar per regla in onn avant il cumenzament da sia realisaziun al departament d'educaziun per l'approvaziun. Davart l'autorisaziun concluda la regenza.
- Concept:** Il concept infurmescha davart
- l'organisaziun da l'instrucziun (eventualas modificaziuns da l'urari e sumegliant)
 - il lieu e la dimensiun da l'instrucziun da la segunda lingua (parts dal temp ch'è d'impunder, roms da l'instrucziun d'immersiuin)
 - la qualificaziun ed il plan da la scolaziun supplementara da las persunas d'instrucziun ch'instrueschan l'instrucziun d'immersiuin.
 - l'organisaziun interna da la scola pertutgant la midada dals magisters
 - la moda da l'accumpagnament dal rom e l'evaluaziun planisada
 - en cas che betg tut la scola (en il senn d'ina immersiuin parziala) vegn manada a moda bilingua ston las classas previsas vegnir descrittas (stgalim, dumber da classas per annada).

**Custs
supplementars:**

- Ils custs supplementars che resultan da las scolas u classas bilinguas (en il senn d'ina immersiun parziala) na vegnan betg subvenziunads dal chantun.
- Ils custs da l'accompagnament professional pon vegnir reconuschids e purtads sin dumonda dal departament d'educaziun dal preventiv concedì dal cussegl grond sco custs da perfecziunament.